

dosar nr. 2ra-641/2019

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător: (M. Murguleț)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău judecători: (O. Cojocaru, S. Iorgov, B. Bîrca)

Î N C H E I E R E

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Serghei Mocanu și
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea
prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-au respins apelurile declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al
Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 03 august 2017, Serghei Mocanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea
prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul Serghei Mocanu, a indicat că la
01 noiembrie 2014 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului
Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova cu
privire la anularea actului administrativ și repararea prejudiciului moral, iar la
21 iunie 2017 a fost emisă hotărârea instanței de judecată.

Reclamantul Serghei Mocanu, a invocat prevederile art. 6 din Convenția
Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale,
încheiată la data de 4 noiembrie 1950 și ratificată prin Hotărârea Parlamentului
Republicii Moldova nr. 1298 din 24 iulie 1997, a specificat că orice persoană are
dreptul la judecare în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a
cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care

va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Reclamantul Serghei Mocanu, a declarat că dreptul său la examinarea pricinii într-un termen rezonabil a fost încălcat prin durata excesivă a procesului de peste 2,5 ani.

Reclamantul Serghei Mocanu, a invocat prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și a menționat că orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Reclamantul Serghei Mocanu, a relatat că instanța de judecată este obligată să constate încălcarea dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, la cerere sa de chemare în judecată depusă la data de 01 decembrie 2014 împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

Reclamantul Serghei Mocanu, cu referire la dispozițiile art. 2 alin. (6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, a indicat că mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Reclamantul Serghei Mocanu și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, art. 8, 11, 14, 1398, 1399, 1422, 1423 Cod civil și art. 5 - 7, 83, 85, 90, 94, 123, 166, 167 Cod de procedură civilă.

Reclamantul Serghei Mocanu, a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ și repararea prejudiciului moral, depusă la 01 decembrie 2014, încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său prejudiciul moral în sumă de 2000 de euro și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral, s-a constatat faptul încălcării dreptului lui Serghei Mocanu la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 3ra-702/17, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Serghei Mocanu prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 3ra-702/17, în sumă de 5000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serghei Mocanu, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, a fost casată hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, în partea prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de Serghei Mocanu prin care s-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantului Mocanu Serghei la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasată din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Serghei Mocanu a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre de respingere ca neîntemeiate a capetelor de cerere nominalizate, în rest, hotărârea primei instanțe, în partea prin care a fost respins parțial capătul de cerere privitor la repararea prejudiciului moral, a fost menținută.

Prin decizia din 07 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Serghei Mocanu, s-a casat decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al RM și s-a menținut hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că Serghei Mocanu pretinde încălcarea dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile împotriva Centrului National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ și repararea prejudiciului moral, depusă la data de 01 decembrie 2014, încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 2 000 euro cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată. Potrivit raportului privind examinarea cauzei nr. 3-669/16 în termenul rezonabil, al Ministerului Justiției rezultă că, pricina civilă nominalizată, s-a aflat spre examinare din 05 decembrie 2014 până la 21 iunie 2017, aproximativ 2 ani 6 luni.

Instanța de apel a reținut că acțiunea înaintată de către Serghei Mocanu împotriva Centrului National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova, este una de o complexitate medie. Convenția Europeană a Drepturilor Omului la art. 6 § 1 prevede că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Necesitatea examinării pricinii într-un termen rezonabil reiese și din prevederile art. 4 din Codul procedură civilă, precum și din dispozițiile Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La 07 februarie 2019, Serghei Mocanu, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie modificate hotărârile instanțelor judecătorești în partea încasării prejudiciului moral, cu majorarea cuantumului prejudiciului moral încasat până la suma de 2000 Euro.

În motivarea cererii de recurs recurentul Serghei Mocanu, a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe considerându-le ilegale și neîntemeiate, menționând că la emiterea acestora instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material.

Recurentul Serghei Mocanu a menționat că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanțele judecătorești nu au ținut cont de practica CEDO, care în cazuri similare, a acordat cu titlu de daune morale sume de la 600 Euro până la 8 000 Euro. Prin urmare, comportamentul instanței de judecată este inexplicabil, deoarece cazul este unul simplu. Totodată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța urma să se conducă de practica CEDO și recomandările Curții Supreme de Justiție nr. 6 care indică că, pentru fiecare an de întârziere a examinării cauzei, instanța urmează a încasa cu titlu de prejudiciu moral suma de 600 Euro. Neaplicarea practicii CEDO și recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 6 urmează a fi motivată, iar lipsa unei astfel de motivării creează situații incerte.

Recurentul Serghei Mocanu consideră că instanța de fond a încălcat parțial dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, deoarece scopul de bază a unei justiții, îl constituie satisfacerea echitabilă a drepturilor omului în cadrul unui proces judiciar, astfel repararea unei pagube urmează a fi egală cu cheltuielile suportate pentru repararea pagubei cauzate.

Recurentul Serghei Mocanu a indicat că aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile de mai sus (miza pentru reclamant, comportamentul părților, bună reaua-credință, durata neexecutării, etc.). Se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și ecluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

La 18 februarie 2019 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Serghei Mocanu ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului Ministerul Justiției al RM a indicat că instanțele ierarhic inferioare la judecarea cauzei au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea. Temei specificat la art. 432 alin. (2) lit. c), alin. (4) Cod de procedură civilă.

Recurentul Ministerul Justiției al RM a indicat că hotărârea instanței de fond în partea admiterii parțiale a acțiunii este una netemeinică și pasibilă casării, or, cauza civilă în care se invocă încălcarea termenului rezonabil de examinare este de o complexitate medie, pricina civilă s-a aflat spre examinare aproximativ 2 ani 6 luni. Astfel, justetea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei și cu referință la următoarele criterii de apreciere: complexitatea cauzei, comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților și miza (interesul) pentru reclamant. Prin comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților se va aprecia comportamentul tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întâzieri neexplicabile, amânări neîntemeiate, consecutivitatea ședințelor de judecată, planificarea unei ordini a ședințelor cu pauze îndelungate etc.

Recurentul Ministerul Justiției al RM a menționat că constatarea încălcării art. 6 din Convenția CEDO și art. 2 din Lega nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nu poate fi imputată exclusiv instanțelor de judecată.

Recurentul Ministerul Justiției al RM a invocat că instanța de judecată nu ar trebui sub pretextul respectării termenelor rezonabile în cadrul procesului de judecată, să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă și corectă soluționare a cazului, care pe cale de consecință ar încălca principiul egalității armelor.

Recurentul Ministerul Justiției al RM a menționat că instanțele judecătorești nu trebuie să-și formeze o idee preconcepută potrivit căreia acțiunile înaintate, prin care se pretinde încălcarea termenului rezonabil prin prisma Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești implică în mod obligatoriu și admiterea acțiunii, fie chiar și parțial. Or, pe această categorie de acțiuni, este necesar de a se elucida toate circumstanțele cauzei, de a se constata dacă există cu adevărat o încălcare a prevederilor legale și de a se stabili prin probe dacă a existat în mod veridic un prejudiciu. Din aceste considerente, decizia instanței de fond și de apel cu privire la acordarea sumei pecuniare cu titlu de prejudiciu moral este bazată pe argumente declarative și formale, fără a lispune de careva suport probatoriu și legal. La fel, este necesar de a ține cont de faptul că Curtea Europeană, la acordarea satisfacției echitabile, stabilește că scopul nu este unul punitiv, ci mai curând unul reparatoriu și preventiv. Finalitatea constatării și

determinării prejudiciului moral rezidă în acordarea unei satisfacții echitabile menite să atenueze suferințele victimei. În acest sens, Curtea Europeană nu urmărește pedepsirea Statului în culpă pentru încălcările Convenției Europene a Drepturilor Omului și a Protocoalelor acesteia, ci încearcă, în primul rând, să repună victima pe poziția în care aceasta se afla anterior săvârșirii încălcării.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 21 ianuarie 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 661 (f. d. 146), fiind recepționată de Ministerul Justiției la data de 01 februarie 2019 fapt confirmat prin copia fișei de corespondență, (f. d. 157). Totodată, la materialele cauzei lipsesc date despre recepționarea deciziei instanței de apel, de către recurentul Serghei Mocanu. De asemenea, instanța de recurs relevă că decizia contestată a fost publicată pe portalul instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la data de 28 ianuarie 2019.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursurile, au fost declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la data de 07 februarie 2019 și 18 februarie 2019 cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 11 martie 2019, în adresa intimațiilor Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova au fost expediate copile recursurilor declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații, Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursurile declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan